

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЦЕНТРАЛЬНА МЕТОДИЧНА РАДА

МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ ЗДМФУ**

ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ІНСТРУМЕНТИ В ПІДГОТОВЦІ КЛІНІЦИСТА

25 квітня 2024 року, м. Запоріжжя

Запоріжжя, 2024

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЕФЕКТИВНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС.....	89
Подсевахіна С.Л., Паламарчук О.І., Чабанна О.С., Мирний Д.П.	
ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ОНЛАЙН ФОРМ ОСВІТИ ТА ПРАКТИЧНІ КРОКИ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ.....	91
Подсевахіна С.Л., Мочоний В.О., Доценко М.Я., Шехунова І.О.	
МАЙНДМЕПІНГ НА ЗАНЯТТЯХ З МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ ТА ПРИ ПІДГОТОВЦІ ДО ІСПИТУ КРОК.....	93
Приходько О.Б., Гавриленко К.В., Ємець Т.І., Попович А.П., Малєєва Г.Ю., Шеметенко О.О.	
ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМИ «PHARMACY SIMULATOR» НА КАФЕДРІ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКИ ФАРМАЦІЇ.....	93
Ткаченко Н.О., Демченко В.О., Литвиненко О.В., Червоненко Н.М., Зарічна Т.П., Демченко В.О.	
МОВНИЙ СТАНДАРТ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ.....	94
Турган О.Д.	
ВПРОВАДЖЕННЯ СИМУЛЯЦІЙНИХ МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ НА КАФЕДРІ ДИТЯЧИХ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ.....	97
Усачова О.В., Сіліна Є.А, Воробйова Н.В., Білих В.М.	
ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ФІЛОСОФІЇ МЕДИЦИНИ В ФОРМУВАННІ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ.....	98
Утюж І.Г., Спиця Н.В.	
ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ФТИЗИАТРІЇ І ПУЛЬМОНОЛОГІЇ НА ДОДИПЛОМНОМУ ТА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПАХ НАВЧАННЯ.....	100
Ясінський Р.М., Растворов О.А., Шальмін О.С.	

Сторінка web-сайту – це одна із складових частин web-ресурсу, яка має власну унікальну адресу. Сторінки сайту створює адміністратор, використовуючи спеціальні інструменти додатку SharePoint. Елементами сторінки є стандартні блоки – web-частини. Кожен тип web-частини – це контейнер для певного типу вмісту: текст, зображення, список, діаграма тощо. Наповнення сторінки називається контентом. Контент кожної сторінки повинен відповідати її призначенню у загальній структурі сайту.

Меню навігації - це згрупований набір посилань з назвами розділів, який дозволяє здійснювати швидкий перехід до сторінок web-сайту та до документів. Організація меню входить до функцій адміністратора web-сайту.

Виходом інформаційної моделі є інформація у вигляді контенту web-сайту. Таким чином побудована інформаційна модель є основою створення сайту навчальної аптеки, який в умовах онлайн навчання та воєнного стану є корисним інструментом для підвищення якості знань студентів.

Література

1. Рижов О. А., Страхова О. П., Іванькова Н. А., Нессонова М. Н., Комп'ютерне моделювання у фармації: підручник для студентів 4 курсу фармацевтичного факультету – Запоріжжя : ЗДМУ, 2021.

2. Рижов О.А., Пишнограєв Ю.М., Інформаційне забезпечення навчального процесу та наукової діяльності за допомогою сервісів Microsoft 365: навч.-метод. посіб. для наук.-пед. працівників ЗДМФУ – Запоріжжя: ЗДМФУ, 2023. – 85 с.

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЕФЕКТИВНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС

Подсевахіна С.Л., Паламарчук О.І., Чабанна О.С., Мирний Д.П.

Кафедра внутрішніх хвороб ННПО ЗДМФУ

Ключові слова: інноваційні технології, дистанційне навчання, воєнний стан, медична освіта, симуляційний метод навчання

Інновації в медичному секторі продовжують розвиватися і впроваджуватися, покращуючи свою якість, і у зв'язку з цим традиційна освіта медичних працівників постійно змінюється, все більше включаючи інновації як основний принцип навчання фахівців. Донедавна таке поняття, як дистанційне навчання (ДО) було прийнятно тільки в гуманітарних вузах, де той, хто навчався, міг самостійно отримувати знання. У медичних вузах ДО стало прийнятним лише під час пандемії COVID-19 та запровадження військового стану у 2022 році [1]. Однак досі актуальним є питання: ДО – це форма навчання чи технологія? Що є серйозною проблемою, тому що від розуміння цього питання залежать стратегія, тактика реалізації ДО, а, відповідно, і підготовка викладачів до роботи в ДО.

В даний час дослідниками та практиками ДО дані такі його основні визначення. ДО – «це синтетична, інтегральна гуманістична форма навчання, що базується на використанні широкого спектру традиційних та нових інформаційних технологій та їх технічних засобів, що застосовуються для доставки навчального матеріалу, його самостійного вивчення, діалогового обміну між викладачем та учнем, причому процес навчання у загальному випадку некритичний до їхнього розташування у просторі та в часі, а також до конкретної освітньої установи». ДО – «форма навчання, при якій взаємодія вчителя і учнів та учнів між собою відбувається на відстані та відображає всі притаманні учбовому процесу компоненти (мету, вміст, методи, організаційні форми, засоби навчання), реалізуємі за допомогою засобами інтернет-технологій або іншими засобами, які передбачають інтерактивність» Інші автори вважають, що ДО – це «технологія навчання з відривом, коли викладач і учні фізично перебувають у різних місцях. Раніше дистанційне навчання означало заочне навчання. Нині це засіб навчання, використовує кейс-, ТВ- і мережеві технології навчання» [2].

Інформаційно-освітнє середовище ДО являє собою системно-організовану сукупність засобів передачі даних, інформаційних ресурсів, протоколів взаємодії, апаратно-програмного та організаційно-методичного забезпечення, орієнтовану на задоволення освітніх потреб користувачів. З вищенаведених визначень можна дійти невтішного висновку, що немає єдиного розуміння сутності ДО [3].

Інновації стали надзвичайно важливою частиною охорони здоров'я. Лікарі мають бути готові до медицини цифрової ери і знати про нові технології, які впроваджуються. Однак, слід також враховувати, що охорона здоров'я й медицина принципово відрізняються від фізичних та гуманітарних наук і що медична практика є складною і багатокomпонентною. Окрім еволюції медичної інформації й досліджень, сама освіта викликає потребу в оновленні навчальної програми. Нинішнє покоління лікарів мусить мати різні набори навичок (наприклад, цифрову грамотність, складне мислення, креативність), щоб досягти успіху. Таким чином, у вищих медичних школах, крім формальних знань і клінічного досвіду, необхідна інтеграція інноваційних стратегій, щоб підготувати лікарів до зростаючої складності медичної практики; ці стратегії узгоджуються з виникаючими потребами в цій галузі та, включаючи міждисциплінарний досвід навчання, дозволяють лікарям набувати міжінституційного досвіду щодо найкращих процесів і практик [4].

Сучасність виходить за межі оглядового кабінету до інтеграції фундаментальних наукових, інноваційних і біотехнологічних досліджень біля ліжка пацієнта швидше, ніж будь-коли раніше. Лікарі, озброєні клінічними знаннями, можуть як визначити, так і усунути поточні й нові прогалини в якійсь медичній допомозі. Знання клініциста накопичуються протягом багатьох років медичної практики. У різних ситуаціях знання будуть передаватися медикам через медичну освіту й населенню в цілому через державну освіту. Наприклад, комунікація між пацієнтом і лікарем дуже важлива для того, щоб пацієнт погодився з тією чи іншою процедурою. Таке ж спілкування відіграє життєво важливу роль для пацієнтів, які виконують реабілітаційні вправи. У всіх цих сценаріях ключові гравці виконують різні ролі, щоб сприймати медичну інформацію, взаємодіяти з нею, а також використовують глибокі підходи до навчання, які передбачають намір зрозуміти й імплементувати знання на основі того, що вивчається; створюють умови для виникнення мотивації й розвитку здатності до самостійного навчання, що є ключовим аспектом у сучасній медичній освіті, тоді як поверхневі підходи передбачають лише намір відтворення тексту [5].

На кафедрі внутрішніх хвороб ННПО ДО проводиться на всіх циклах тематичного навчання та циклах спеціалізацій. У стислі терміни викладацькому складу необхідно було переорієнтувати вже затверджену навчальну програму на новий формат. Вся складність цієї ситуації полягала в тому, що й самі викладачі не зовсім чітко представляли повну картину майбутнього формату ДО. Проте після певного часу навчання, можна стверджувати, що досконалий перехід на нові форми навчання відбувся досить успішно, про що свідчать онлайн-обговорення між викладачами, думки самих учнів, їх результати на всіх етапах атестації. У повсякденне побут наших викладачів увійшли такі терміни як MOODLE, ZOOM, Microsoft 365, Microsoft Teams.

Основна проблема роботи викладачів полягає ще й у тому, що досягнення в галузі медичної підготовки досі фокусуються на наданні знань у класичному форматі навчальної програми, включаючи традиційність навчання та моделі, засновані на конкретних випадках, на відміну від викладання інноваційних програм, де багато уваги приділяється необхідності вбудовування медичних регламентів, без конкретних медичних випадків, на основі інтегративного походу визначення ознак захворювання на відстані, без присутності пацієнта. І мета заняття тепер полягає в тому, щоб визначити проблему чи сценарій, ключові концепції, провести мозковий штурм ідей та обговорити ключові цілі навчання, дослідити їх і поділитися цією інформацією один з одним на наступних зустрічах.

Безпека пацієнтів є однією з основних причин використання медичного симуляційного методу, спрямованого на уникання заподіяння шкоди недосвідченими слухачами і зважаючи на етичні міркування. Високоякісний клінічний симулятор забезпечує кращий спосіб навчання і пропонує ідеальний інструмент для поліпшення клінічних навичок лікарів, а можливість повторної роботи над навичкою покращує впевненість лікаря у виконанні маніпуляції. Проте є й обмеження симуляційного методу. До них належать зокрема: відсутність прямого спілкування з пацієнтом, частковість навчання, фактор часу, відсутність інфраструктури, технічні труднощі тощо [6].

Висновок. Інновації у медицині надають безмежні можливості для галузі охорони здоров'я. Поява та розвиток інноваційних цифрових технологій відіграли важливу роль в освіті та професійній підготовці медперсоналу. Підсумовуючи наші спостереження в освітньому процесі у форматі ДО на

кафедрі, можна висловити думку абсолютної більшості викладацького складу про те, що дистанційне навчання, безсумнівно, має багато позитивних моментів. Однак, цілком зрозуміло і те, що дистанційне навчання не може розглядатися як самостійна форма навчання на клінічних кафедрах у медичних вузах, тому що немає можливості відпрацювати практичні навички.

Література

1. Безкоровайна І.М. Особливості медичної освіти в Україні у воєнний час / І.М. Безкоровайна, Л.К. Воскресенська, В.В. Ряднова // Вістник проблем біології і медицини. – 2023. - Випуск 1 (168). – С. 219-223. Режим доступу: [https://vpbm.com.ua/ua/vipusk-1-\(168\),-2023/2023/03/25/osoblivosti-medichnoi-osvit/](https://vpbm.com.ua/ua/vipusk-1-(168),-2023/2023/03/25/osoblivosti-medichnoi-osvit/)
2. Особливості дистанційного навчання у закладі вищої освіти. Дистанційна освіта в Україні: інноваційні, нормативно-правові, педагогічні аспекти : І Всеукраїнська науково-практична конференція, м. Київ, 16 червня 2020 року. Київ, 2020. С. 154.
3. Boms O. Integrating innovation as a core objective in medical training / O. Boms, Shi Z., N. Mallipeddi [et al.] // Nat Biotechnol. 2022. № 40. p. 434-437 <http://doi.org/10.1038/s41587-022-01253-x>.
4. Rajab M.H. Challenges to online medical education during the Covid-19 pandemic / M.H. Rajab, A.M. Gazal, K. Alkattan // Cureus. 2020. № 12 Vol.7. P.8966
5. Сабатовська І. С. Педагогічні умови використання активних методів навчання у процесі підготовки фахівців медичного профілю / І.С. Сабатовська, М.А. Селезньов // Медична освіта. – 2017. – № 4. – С. 48–52..
6. Симуляційний тренінг в медичній освіті. <https://clincasequest.academy/simulation/>.

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ОНЛАЙН ФОРМ ОСВІТИ ТА ПРАКТИЧНІ КРОКИ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Подсевахіна С.Л., зав. кафедри, доц., Мочоний В.О., асистент,
Доценко М.Я., професор, Шехунова І.О., доц.

Кафедра внутрішніх хвороб ННІПО

Ключові слова: онлайн навчання, офлайн освіта, дистанційне навчання, технології передавання знань, методологія освітнього процесу, оптимізація навчання, ефективність методів освіти.

З 2020 р., у зв'язку з пандемією Covid-19, в Україні та в усьому світі значно пришвидшився перехід до дистанційної форми освіти. З 2022 року, в реаліях широкомасштабної військової агресії в Україні, онлайн освіта стала необхідною безпековою складовою нашого суспільства і стала провідною формою навчання у прифронтових регіонах.

Якщо раніше дистанційне навчання розглядалось як якісне доповнення класичних очної та заочної форм навчання, і було скоріш виключенням з правил аніж стандарт, то наразі, в умовах військового стану і широкого впровадження телемедицини та онлайн комунікації, дистанційна освіта стає провідною формою навчання.

Треба відзначити, що онлайн освіта має як переваги так і недоліки. Серед переваг – безпека в умовах війни, більша економічна доцільність, швидкість передачі інформації, гнучкість планування занять, мобільність викладачів та слухачів. Серед недоліків – значні обмеження в демонстрації практичної частини учбового матеріалу, що є найбільш актуальним при проведенні майстер - класів та тренінгів з опанування практичних навичок, адже всі приклади будуть умовно "віртуальними", ступінь взаємодії слухача з наочно показаним предметом або живим прикладом значно нижча, ніж під час очних занять. Також існують психологічні особливості сприйняття інформації слухачем. Так, під час очних колективних семінарських або практичних занять йде інтерактивне обговорення та обмін думками між викладачем та студентами, інтернами або курсантами, тоді як під час онлайн занять взаємодія учасників учбового процесу значно утруднена, що погіршує сприйняття та засвоєння навчального матеріалу. Наявність психологічного напруження, притаманного онлайн заняттям, як у викладачів, так і в слухачів, призводить до швидкої втоми і зменшенню об'єму ефективно засвоєного матеріалу, порівняно з очними заняттями. Нарешті, суттєвим недоліком є складність опанування електронними формами навчання, особливо слухачами старших вікових груп, адже відчуття стресу і безпорадності, які відчуває курсант при складнощах з підключенням, значно ускладнює отримання